БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 252 (8472) | 1957 оной октябриин 24, четверг | Сэн 20 мүнгэн

Хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигентнэр! Партиингаа XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ, коммунизм байгуулгын агуухэ хэрэгтэ хамаг хүсэ шадалаа элсүүлэе!

Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудһаа

Түрүү дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлэе

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, коммунистическэ общество байгуулха агуухэ хэрэгээ улам улам түргэдхэхэ зорилгоор Совет оронойоор олон мянган, миллион хүдэлмэришэд, колхозчинууд болон интеллигентнэр габъяа гэгээ ажалай гайхамшаг баатаршалга гаргана. Тиимэ алдартай суутай болоһон хүнүүд —үйлэдбэринэй ямбатай даабарине үүлэн дүүргэдэг хүдэлмэришэд, адууһа малайнгаа ашаг шэмые улам дээшэлүүлхэ байһан малшад, ороо̂но тарияа ехээр ургуулжа абадаг тарияашад, мүн ондоошье һалбаринуудай ажалааралаа ульгэр жэшээ харуулдаг түрүүшүүл—манай республика дотор мүн лэ олон. Тэдэнэй ажалдаа хэрэглэдэг арга оньолые, амжалта туйладаг дүй дүршэлыень нилээн шудалжа, олоной шадабари болгон дэлгэрүүлхэ гээшэ урга шухала зорилго мүн.

Энэ асуудалда халуун анхарал хандуулан, ехэ юумэ хэжэ байһан курумканайхидые абаад үзэе. Түрүү хүнүүдэйнгээ туйлалтануудые үргэнөөр харуулха трибуна болгохын тулада хүдөө ажахын выставкэ эмхидхээ. Эрхим колхозууд, фермэнүүд, бригадануудай һайн һайн жэшээнүүдыень хабаа абаха зорилгоор олохон түлөөлэгшэдынь Сэлэнгын, Иволгын аймагуудаар ябажа, экскурси хэһэн байна. Бухы малшадаа зоотехникын заабарида һургаха, эрхимүүдэй ажалай арга метод болон дүй дүршэлтэй танилсуулха бодомжотойгоор 2 жэлэй һуралсал колхоз бүхэнэй дэргэдэ эмхидхэжэ. Тэдэнэй занятиие нютагай зоотехнигүүд, ветеринарнууд хүтэлбэрилдэг, түрүү малшадтаа өөһэдэнь лекци уншуулдаг, элидхэл болон хөөрэлдөө хүүлдэг байха юм.

Тэрэшэлэн Кударын аймагай Ехэ-Кударын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд (директорынь нүхэр Дмитриев, парторганизациинь секретарь нүхэр Одоев) амяарлан хуряалгын алдарта мастер Иннокентий Жарниковай дүй дүршэлые бухы механизаторнуудта шудалуулан хэрэглүүлхын тула нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн, тусхай плакадууд, уряануудые гаргаһан, хэблэгдэмэл бахання газетэнүүдэй номер бүхэндэ дэлгэрэнгыгээр бэшэһэн, ажалай дүнгүүдые үдэр бүри гаргаһан, механизаторнуудай уулзалга, арга дүршэлөө абалсаха ябадал эмхидхэһэн байна. Эдэ бүгэдын ашаар тус МТС-тэ амяарлан хуряалгын олон мастернууд бии болоод, харьяата колхозуудынь ургаса тарягаа богонихон болзор соо, гээлтэ хорологүйгөөр хуряажа абаһан байна. Эндэхи комбайнернууд, машинистнуудай дүй дүршэлынь республикын бухы механизаторнуудта жэшээ боложо, ургасаяа гутаангүй, гээнгүй абаха хэрэгтэ сэхэтэй туһа хүргөө.

Шэнэ арга, түрүү дүй дүршэлнүүдые дэмжэн дэлгэрүүлхэ асуудалаар КПСС-эй Кударын айкомой ехэхэн хүдэлмэри ябуулдаг байһан тухайдань тэмдэглэмээр. Экономическа семинарта хабаададаг эдэбхитэд зарим занятияа түрүү колхозууд, фермэнүүд, гүүртэнүүд болон бригаднуудта ошожо үнгэргэдэг, тингэжэ теоретическэ ойлгосоёо бодото ажал хэрэгтэй холбон гүнзэгырүүлдэг байгаа.

Сэлэнгын аймагай хэдэ хэдэн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һү һаалиһа улам арьбадхахын тула ехэ хүдэлмэри ябуулдаг, анхарал табидагынь элитэ. Тэндэхи правлени болон партийна организацинууд ямар һаалишанай хэды шэнээн һү һааһые үдэр бүри мэдэжэ байдаг, амжалта туйлаһан арга методыень тайлбарилдаг, газетэ, бюллетень, радио болон ондоошье аргаар тэрээние тунхагладаг байна. Зүгөөр, тус аймагай зарим колхозууд томо үүлтэрэй үнеэдһээ һү ехээр һааха гэжэ оролдоод, нютагай үнеэдэй ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ асуудалда анхаралаа багаар табидаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Үнэн сэхээр ажаллан, үндэр ехэ бүтээсэ туйладаг трактористнууд, комбайнернууд, жолоошод, хонишод, гахайшад, шубуушад, огородшон, луговодууд, зүгышэд болон бусад түрүүшүүлэй зэргэнь колхозууд, МТС-үүд, совхозуудаар үдэрһөө үдэртэ үргэдэн олошоржо байнхай.

Гэхэ зуура, эршэмтэй габшалгаар хүдэлжэ ехэ амжалта туйлагшадай арга, дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ асуудалда хайхарамжагүйгөөр хандадаг ушар зарим колхоз, МТС, совхозой, мүн ондоошье организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө үзэгдэдэг байна. Тингэжэ түрүүшүүлэй эдэбхи үүсхэлые дэмжэдэггүй газартахи ажал хэрэгтэнь дутуу дундануудтай тохёолдодог, түсэбэй дүүргэлтын нөөшорхо, унжагайрха ябадал ушардагынь мэдээжэ.

Тиимын тула, эдэ бүгэдые хараадаа абажа, ималта амжалтымнай эхэ нүхэсэл болодог түрүү арга, дүршэлые бүгэдын шадабари болгон дэлгэрүүлхэ гээшэ партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай, колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй арюун уялга мүн.

Аймагуудта хүдөө ажахын выставкэ һайнаар эмхидхэжэ, эрхим хүнүүдэйнгээ ажалай дүй дүршэлые бухы талаарнь харуулха шухала. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые үргэ түргөөр согсолон, эрхимүүдэй фото-зурагые буулгажа няаха, дүүргэлтэнь хүндэлэлэй самбарта бэшэхэ, тусхай бюллетенюүдтэ толилхо, ханын һонинд, хэблэгдэмэл газетэнүүдтэ тунхаглаха хэрэгтэй. Түрүү колхоз, фермэ гү, али гүүртэдэ ошожо экскурсинуудые хэхэ, һуралсал эмхидхэжэ, түрүүшүүлдэ лекци, элидхэл болон хөөрэлдөө хүүлхэ хэрэгтэй.

Бүри ехэ бүтээсэтэйгээр ажаллажа, Эхэ оронойнгоо баялигые улам арьбадхалсая, нүхэдүүд!

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар ойрын жэлнүүдтэ Америкые хүсэхэһөө гадна, ахижа гарахын түлөө бүгэдэнниитэрээ тэмсэе!

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫЕ ЭМХИТЭЙ ҺАЙНААР ҮНГЭРГЭЖЭ, АШАГ ШЭМЫЕНЬ БҮРИ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ ШАНГААР ТЭМСЭЕ!

Хэзээ эмхидхэгдэхэ ажал бэ?

Кударын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз үбэлжэлгэдэ мууса бэлдэнэ

Саһан орожо, сагай оройтожо байхада, Кударын аймагай колхозууд малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые тэсэшэгүйгөөр удааруулжа байна.

Үнгэрһэн жэлдэ Хамнигадайн МТС-эй харьяата Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ муугаар бэлдэһэн дээрэнь бэрхэшээлнүүдтэй ушарһан юм. Тэд мүнөө жэлдэ хрущевойхид нёдондонойхёо мартажа, алдуугаа дабтажа байһаар.

Үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, үбэлэй сагта малай ашаг шэмые бүри дээшэлүүлхын тулада малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ шухала. Энэ жэлдэ тус колхоз 4700 центнер үбһэ тэжээл бэлдэхэ. Энэнь хараалагдаһан түсэбөө хахадлаашьегүй. Шэмэтэ тэжээл багаар бэлдэгдэв. Хаһа саг соогоо суглуулагдан һурилэгдэһэн тарянай солоомо үбһэнhөөшье дутахагүй шанартай байдаг. Тэд таряанай поли дээрэхи солоомо суглуулагдажа һурилэгдээгүй. Тиигэжэ һайн тэжээл малай хүлдэ гэшхүүлэгдэн үрибэдэжэ байна. Энээн тушаа колхозой хүтэлбэрилэгшэд һаналаа табяагүй байһаар.

Малай үбэлэй байранууд заһагдажа дулаалагдаагүй. Колхозой центртэ һаалиин үнеэдэй нэгэдэхи фермэ, хонинoй отара байдаг. Тэндэхи малай байранууд заһагдажа захалаадүй, хонинoй байрын шэбхэ мүнөө хүртэр сэбэрлэгдээгүй. Мүн тэндэ хурьга байлгаха таһалганууд түхеэрэгдээгүй, хонишодой гэр байрын пеэшэн хэгдээгүй, зарим сонхонуудынь рамагүй байһаар. Отарые даагша нүхэр Цыбиков шэнэ түл абалгада бэлдэнэгүй. Мүн эндэхи һаалиин фермын (даагшань нүхэр Лоскутников) байра задагай зайдан. Һаалишадай гэр байра түхеэрэгдээгүй, дулаалагдаадүй.

Семёновко тосхоной хоёрдохи комплексно бригада (бригадирынь нүхэр Спиридонов) үбэлжэлгэдэ мүн лэ бэлэдхэнэгүй. Үнеэдэй, тугалай байрануудта гаршье хүрэгдөөгүй байһаар. Шэнээр барагдажа байһан культбаза хахадлаашьегүй юм. Малшадай өөһэдэйнь хэжэ боломоор хүдэлмэри эмхидхэгдэнэгүй. Эндэ барилгын материал дутана. Колхозой тосхонhоо 200-гаад метр газарта тарянай поли нэмжынэ. Тэдэ бригадынхид газаагаа байһан солоомоёо суглуулхаяа залхуурна.

Колхозой правлени, партийна эхин организацинууд үбэлэй сагта мал ажал дээрэ хүдэлхэ хүнүүдые шэлэн олохо хэрэгтэ анхаралаа табинагүй. Тиимэһээ фермэнүүдтэ, отарануудта хүнүүд дутана.

Партийна эхин организациин секретарь нүхэр Тараканоvскяй үүсхэл эдэбхигүйгөөр хүдэлнэ. Малшадай дунда политическа хүдэлмэри ябуулагданагүй. Агитаторнууд хүдэлхэеэ болишонхой. Һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнэгүй. Нэгэдэхи фермын һаалишад орон доторхи байдал, шэнэ һониин тухай өөдтэй мэдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, һаалишад нүхэд Москвитина, Зимарева болон бусад дэлхэйе тойрон дабшаха хэмэл одон тухай дуулаашьегүй байба.

—Аймагай центртэ байдагшье һаамнай лекци, хөөрэлдөөн саг сагтаа үнгэргэгдэнэгүй. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд заримдаа энээндэ анхарал табидаггүй,—гэжэ эндэхи һаалишад сэхэ мэдүүлнэ.

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри юундэ удаарнаб гэхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд «хүн дутана» гэһэн шалтагаан урда бариад, һанаа амараар һуужа байна. Комплексно бригадын бригадирнууд правлениидэ найдаад, өөһэдөө оролдолго хэшээл гарганагүй. Гэхэтэй хамта, колхозой центртэ Семёновко, Хамнигадай тосхонуудта ажал хэдэггүй хүнүүд һаяла бии. Тэдэнэр хубшэ гаража, һамар сохёод, ниитын ажалда хабаадангүй. Колхозой правлени ажал хэдэггүй хүнүүдтэ шанга хэмжээ абадаггүй байха юм.

—Манай Семёновко тосхоной айл бүхэнһөө адагынь 4—5 хүн ниитын ажалда ябанагүй. Тэдэниие хэншье хүдэлмэридэ гаргаха гэжэ оролдоггүй ха юм,—гэжэ юрын колхозник нүхэр Соковников сэхэ руунь хөөрэнэ.

Адуу малаар олон Рэнжуровай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Соковников) үбэлжэлгэдэ удаанаар бэлдэнэ. Тарьяа хуряалгын дүүрэхэтэй сасуу поли дээрэхи солоомо суглуулагдажа һурилэгдэһэн байна. Гэбэшье, малайнь байранууд заһагданагүй. Илангаяа гурбадахи фермэдэ бэрхэшээлтэй байдал тохёолдонхой. Эндэ үнеэдэйнь байра нёдондонойнгоо хэбээр. Һаалишадай байха хамтын байрын пеэшэн хэгдээгүй. Мүн Сагаан-Шулутайн, Нарин Хүндын отаранууд дай байра удаанаар заһагдана.

Хамнигадайн МТС-эй харьяата колхозууд ойрын үдэрнүүдтэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые сүм дүүргэхэ дүүрэн аргатай. Партиин Кударын айкомой болон аймгүйсэдкэм энэ шухала хэрэгые түргэдүүлхэ тушаа хэмжээ абаха ёнотой.

Д. Болхоев, малай корр

Гээгдэлһээ яахадаа гаранагүйб

Һүүлэй жэлнүүдтэ Прибайкальска аймагай олон колхозууд малдаа элбэг дэлбэг тэжээл бэлдэдэг боложо, үүлтэрынь һайжаруулжа, малайнгаа ашаг шэмые нилээд дээшэлүүлнэ. Мүнөө жэлэй үнгэрһэн үедэ аймагай колхозууд нёдондонойхидо орходоо 2 дахин ехэ мяха, 24 процент олон үндэгэ, 32 процент ехэ һү абаһан байна. Энэ жэл түсэбһөө гадуур 550 тонно һүн гүрэндэ тушаагдаа.

Гэбэшье, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар аймаг соо үшөө гээгдэнгы колхозууд бии. Жэшээнь, «Путь Ленина» колхоз гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө оройдоо 40 процент дүүргэнхэй. Һү тушааха түсэб холо дүүргэгдээгүй.

Мүнөө намарай саг, адуу малай эгээл атар тарган ябаха үе байна. Хэды тиимэ байбашье, тус колхозой малшан Нагаевай адуулдаг 100 толгой залуу мал дундаһаа доошо шадалтай ябана. Иимэ малай ондо орохоншье бэрхэтэй. Энээние мэдэбэшье, колхозой хүтэлбэрилэгшэд таряанай поли, һайн хэншэ ногоотой газарта мал адуулжа, таргалуулха хэмжээ абанагүй.

Мүн колхоз гахай шахаха аргатай. Адагынь 80 гахай шахажа болохоор, шахагдахаар гахайнуудые бии. Теэд энэшье хүдэлмэри тоогдоногүй. Мүнөө оройдоо 10 гахай шахагдаһан нэрэтэй байдаг.

Һүүлэй үедэ колхозой МТФ дээрэ арбаад үнеэд тугаллаа, гэбэшье һү һаалга доошоол орожо байна. Иимэ ушар юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, үнеэдтэ нэмэлтэ тэжээл үгтэнэгүй, силос эдюулэгдэнэгүй, харууһалга зоотехническэ заабарин ёһоор, зүбөөр эмхидхэгдэнэгүй. Малшадые үрмашуулха нэмэлтэ түлбэриин гурим муугаар сахигдадаг байна.

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлээр дутагдалнууд олон. Тэжээл бэлдэхэ түсэб хүсэд дүүргэгдөөгүй һэн. Малай байрануудта үбһэ тэжээл шэрэгдэнэгүй, поли дээрэһээ солоомо суглуулагданагүй. Будууны тэжээл бэлдэхэ түсэб арайхан 64 процент дүүргэгдөө гэжэ саарһан дээрэ харуулагдана, теэд үбһэ тэжээлые һайнаар хэмжэхэ, хэмнэхэ хэмжээ абанагүй.

Саашадаа иимэ байдалаа орхижо, дутуу дундануудаа усадхажа, малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхын, олзо доход ехээр абадаг болохын түлөө эндэхид үсэд шангаар тэмсэхэ ёнотой.

Г. Ильин.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАИ

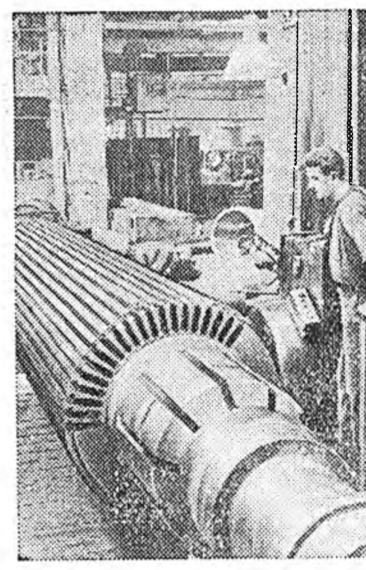

Ленинград. С. М. Кировой нэрэмжэтэ «Электросила» заводой хүдэлмэришэд харюусалгатайгаар, хүндэтэйшье зорилго бэелүүлжэ байгаа юм. 200, 300 мянган киловатт хүсэтэй турбогенераторнууд зурагдаахи табанжэлдэ эндэ бүтээгдэхэ. 200 мянган киловатт хүсэтэй турбогенератор бүтээхын түлөө ехэ хүдэлмэри мүнөө хэгдэжэ байна. Үлэмжэ ехэ хүсэтэй энэ машина 1957 оной дүрбэдэхи квартални бэлэн болохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: даалгабаряа 200 процент дүүргэжэ байһан фрезеровщик Б. И. Иванов хүдэлмэрилжэ байна.

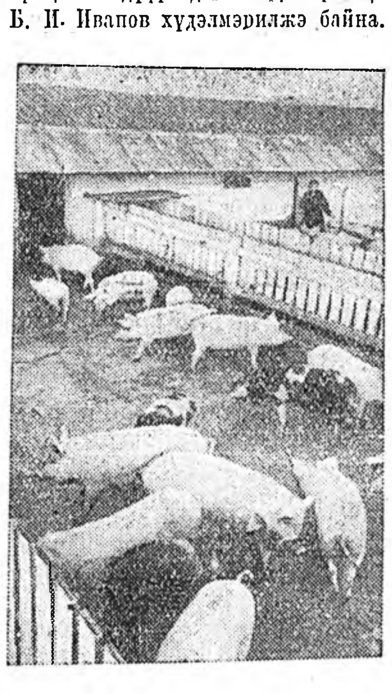

Львов. Львовой столовонуудай болон ресторануудай трестын эдээ хоолой комбинатта гахай шахаха пункт нёдондо жэлдэ городой захада байгуулагдаһан юм. Жэлэй эсэс болотор 7700 шахуу гахай эндэ шахагдаһан байна. 7500 центнер мяхан, мүн гадар өөхэн худалдаанда эльгээгдэ. Мүнөө эндэ 22 мянган гахай шахагдахаар хараалагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шахамал гахайнуд сэбэр агаарта сэнгэжэ ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

Москва. Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрон дабшагша, дэлхэй дээрэ эгээл түрүүшын хэмэл одоной дохёо тэмдэгүүдые ниислэл хотымнай радиодо дуратайшуул ехээр һонирхон шагнана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электромедицинскэ аппаратурын заводой инженер-электрик, радиодо дурлагша Л. С. Шишкин гэгшэ хэмэл одоной дохёо тэмдэгүүдые бэшэжэ абахын тулада магнитофоно бэлдэхэжэ байна. Октябриин 5-най, 6 най, 7-ной үдэрнүүдтэ Л. С. Шишкин тэдэ дохёо тэмдэгүүдые 8 дахин бэшэжэ абаа юм.

ТАСС-эй фотохронико.

БҮМБЭРСЭГ ДЭЛХЭЙЕ ТОЙРОН ДАБШАГША ХЭМЭЛ ОДОНОЙ ЯБАДАЛ ТУХАЙ

Одые абажа гараһан ракетэ тойродог замайнгаа хахадһаань ехээр шахуу одоо түрүүлжэ ябана

Октябриин 23-най 6 часта хэмэл одон дэлхэйн бүмбэрсэгые 273 дахин тойрожо, 11 миллион 900 мянган километр дабшаба. Одоной, мүн ракетын дэлхэйе тойрон ябадаг замынь улам бага боложо байна. Мүнөө хэмэл одон 95,49 минутын туршада дэлхэйе тойроно. Харин ракетэнь энэ замые 95,01 минута соо гатална. Октябриин 23-най үдэшэлэн ракетэнь одонһоо 53,2 минутаар түрүүлжэ ябаха байна. Тиихэдээ тэдэнэй хоорондохи зай 24 мянга 300 километр болобо.

Урган хубилнал Улан-Удэмнай

МАНАЙ РЕСПУБЛИКЫН ТҮБ ХОТО

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городой «Победа» гэжэ ехэ үйлсэ харуулагдана. И. Денисовэй фото.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри һайжаруулха

Прибайкальска аймагай XIII партийна конференци һаяхан болоо. КПСС-эй XX съездын тогтоолые, удаа тээнь парти, правительствын гаргаһан шиидхэбэринүүд болон аймагайнгаа партийна конференциин тогтоолые бэелүүлэн, КПСС-эй айком промышленностиие, хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ шэнэ алхам хээ, партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри зарим тэды һайжаруулаа гэжэ КПСС-эй айкомой тоосоото элидхэл соо, делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд соо тэмдэглэгдэһэн байна.

Аймагай промышленна предприятинууд найман һарын турша соо продукци гаргаха түсэбөө 104 процент дүүргээ. Бүхы продукцинь үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 3 миллион 300 мянган түхэригөөр ехэ болоһон байна.

Аймагай колхозууд энэ жэлэй 9 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 1473 литр һү һаагаа. Тиигэжэ һү һаалга үнгэрэгшэ жэлэй тус үеынхиһөө 25860 пүүдээр дээшэлжэ, жэлэй түсэб 83 процент дүүргэгдээ. Мяха абалга нёдондонойхиһоо 2,5 дахин ехэ болобо. Сагай уларилай тааруугүй байбашье, ороохо тарянай гектар бүриһөө 8,1 центнер ургаса хуряагдаа.

Хүдөө ажахын продуктнуудые абалгын дээшэлһэнэй ашаар аймагай колхозууд һү, таряа, үндэгэ гүрэндэ тушааха түсэбүүдээ болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэбэ.

Гэбэшье, партийна эхин организацинуудай, КПСС-эй айкомой хүдэлмэридэ дутуу дунданууд үшөөл олон. Энээн тушаа конференциин делегадууд шүүмжэлһэн байна. Үгэ хэлэгшэд шиидхэгдээгүй асуудалнууд тухай, промышленна предприятинууд, колхозууд болон МТС-эй ашаглагдаагүй арга боломжонууд тухай тогтоо.

Делегадууд нүхэд Момонов, Громов, Кораблев, Глазырин, Дружинец гэгшэд промышленна предприятинуудай хүдэлмэриин дутуунууд тухай, эдэ предприятинуудые КПСС-эй айкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой зүгһөө хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилдэг тухай хэлээ. «Лесохимик» гэжэ олзоборилгын артель ехээр гээгдэжэ ябадаг. Тус артель 8 һарынгаа түсэб оройдоол 92 процент дүүргээ. Тиихэдэ Итанциин леспромхоз модо зөөхэ 8 һарынгаа түсэбые 95 процент дүүргэжэ, 7,4 мянган кубометр модо гүрэндөө дутуу үгэһэн байба. Партиин айком предприятинуудай хангалтагүй хүдэлмэриин шалтагаанииие элирүүлжэ, тэдэнэй ажал һайжаруулха хэмжээнүүдые абадаггүй байна. Жэшээлхэдэ, леспромхоз модо шэрэхэ түсэбөө юундэ дүүргэнэгүйб гэхэдэ, харгы зам муутай. Теэд, харгы заһаха тушаа анхарал табигдадаггүй, КПСС-эй айком, аймсоведэй гүйсэдком ой модоной предприятинуудые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ.

Колхозууд болон МТС-эй хүдэлмэриин дутуунууд тухай конференциин делегадууд тогтожо хэлэбэ. Һү һаалга эрид дээшэлүүлхэ арга боломжонууд хүсэдөөр ашаглагданагүй. Зоотехническэ хүдэлмэри һулаар табигданхай. Үнеэдынь олоор һубайрна. Мяха абалга зарим тэды дээшэлбэшье, энэ талаар ехэ дутуунууд бии. Аймагай колхозууд мяха тушааха уялгаяа оройдоол 45 процент дүүргээ. Гүрэндэ тушаагдаһан малайнь 30 гаран процентнь туранхайшагууд байшоо. Ороохо таряанайшье ургаса тиимэ һайн бэшэ. Олонхи колхозуудынь түсэбөөр хараалагдаһан ургасаяа абажа шадаагүй.

Партиин айком колхозуудые саашадань бэхижүүлхэ тухай анхарал багаар табина, ажал эмхидхэлгэдэнь, журам һайжаруулгадань колхозуудта һулаар туһална.

Партиин айком өөрынгөө шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри һайса ябуулнагүй, тиимэһээ олон шухала шиидхэбэринүүдынь саарһан дээрэ үлэшэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, МТС-эй хүдэлмэриин горьтой дутуунууд тухай бюрогой болон пленумүүдэй шиидхэбэринүүдэй гараһан болобошье, МТС-ынь урда мэтэ тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһаар. МТС-эй хүдэлмэриин ехэ дутуунууд тухай делегадууд нүхэд Лисин, Воронов, Соколов гэгшэд хэлээ.

Партийно-эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дутуутай байһан тухай нүхэд Попов, Капустин, Дудник болон бусад хэлэһэн байна. Олохон партийна организацинууд партийна суглаа үнгэргэхэ болзор тухай Уставай эрилтые дүүргэнэгүй, суглаанда бэлдэхэ хэрэгтэ анхарал багаар табина. Хэдэн партийна эхин организацинууд илангаяа залуу коммунистнуудтай хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулна, түрүү хүдэлмэришэд болон колхознигуудые партиин зэргэдэ абаха тушаа оролдолго гарганагүй.

Профсоюзна болон комсомольско организацинуудые КПСС-эй айком, партийна эхин организацинуудай һулаар хүтэлбэрилдэг дээрэһээнь тэдэнэй олонхинь хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Партиин айком партийно-политическэ хүдэлмэриин горьтой дутуунуудые обёордоггүй, тэдэниие зайсуулха хэмжээ абадаггүй байха юм. Лекци элидхэлнүүд үсөөнөөр хэгдэнэ. Айкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай үмэнэ элидхэл болон лекцинүүдые оройдоошье хэдэггүй.

Аймагай партийна организациин зорилгонуудые тодорхойлһон шиидхэбэри конференци баталан абаа. Мүн айкомой шалгалтын комиссиин шэнэ составые конференци һунгаа.

***

КПСС-эй айкомой эмхидхэлэй пленум боложо айкомой секретарьнуудаар нүхэд Г. П. Перевалов, К. М. Манжиханов, Е. Н. Скубаренко һунгагдаа.

С. Рандин.

Василий Валентинович Бурдин Темлюйскэ цементын заводто эрьедэдэг пеэшэнэй машинистаар хүдэлмэрилдэг юм. Нүхэр Бурдин халаан бүринигөө даабари 125 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Е. Ринчиновагай фото.

Мяха-консервын комбинадта

40 ЯНЗЫН ЭЛДЭБ КОЛБАСА ХЭНЭ

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай заводууд, цехүүдтэ Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн улам эршэмтэйгээр дэлгэржэ байна.

Һайндэр болотор республикынгаа ажалшадта һайн шанартай эдеэ хоол элбэгээр бэлэдхэхэ гэжэ эндэхи хүдэлмэришэд оролдоно. Һайндэр болотор тэдэнэр 40 янзын колбаса хэжэ гаргаха юм. Гадна амтатай элдэб янзын консервэ бэлэдхэгдэхэ.

Консервэшэд эдэ үдэрнүүдтэ халаан соогоо 200—215 мянган банка консервэ гаргадаг болоо.

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШАДАЙ БЭЛЭГ

Комбинадай уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшод Октябриин һайндэрые ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтахань. Уралан нарижуулагшадай дурадхалнуудые хаража үзэхэ, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ һара эндэ үнгэргэгдэжэ байна. Эдэ дурадхалнуудые хаража үзэхэ техническэ соведтэ 45 үнэтэ дурадхал оронхой.

Колбаса хэдэг заводой ахалагша мастер Мосальский, механик Соев гэгшэд мяха дабһалха шэнэ дурадхал оруулба. Шэнэ аргаар дабһалагдаһан мяханай амтань һайн байха.

36 БҮЛЭ ШЭНЭ ГЭРТЭ ОРОХОНЬ

Барилга-хабсаралгын управлениин хүдэлмэришэд 12 байратай 3 шэнэ гэрэй барилга дүүргүүтэй болоо. Мүн комбинадай бусад хүдэлмэришэд барилгашадта ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Тэдэнэр сонхын рама, гэр соо таһалга хэхэдэ туһалалсана.

Октябриин һайндэрөөр хүдэлмэришэдэй 36 бүлэ шэнэ гэрнүүдтэ зөөн орохо юм.

Н. Святогор.

1917 — 1957 Октябриин туг доро

БАЙГАЛ ШАДАР СОВЕТ ЗАСАГ ТОГТООХЫН ТҮЛӨӨ ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ТЭМСЭГШЭ

Дардагар хатуу кардон саарһан дээрэ нэгэ хүнэй 3 дүри зураг няалгаатай байна. Тэрээн доогуур жандармын захиргаанай бэшээшын таталуулжархиһан хэдэн үгэ уншанабди: «Ковалев Иван Львович, Забайкальска губерниин таряашан, ээн хаанииие доромжолһоной түлөө 1915 оной апрелиин 29-дэ тушаагдаба. РСДРП-гэй гэшүүн». Иимэ хэрэгээр Читын острогой шэб харанхы түрмэдэ таряашан Ковалев хаагдаһан юм.

Иван Львович Ковалев 1889 оной февралиин 26-да Забайкальска областиин, Дээдэ-Үдын уездын Десятниково тосхондо сүлэлгөөр ерэһэн таряашанай бүлэдэ түрэһэн байгаа. 15 наһатайдаа Дээдэ-Үдэ хотын купецүүдтэ хүлэһөөр хүдэлжэ эхилээ. 1905 ондо купец Второвой приказчигуудай буһалгаанда хабаадалсаад, хүдэлмэриһөө гаргагдаһан юм гэдэг. Черновской копиин Замятинтанай мэдэлдэ байһан уурхайда шахтёроор хүдэлжэ байха үедөө революционно хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан, 1912 ондо хүдэлмэришэдэй забастовкые хүтэлбэрилһэн байна.

1913 оной июнь һарада Иван Львович РСДРП-гэй гэшүүн боложо ороһон намтартай. Тэрээнһээ хойшо Байгал шадархи нюуса революционно хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хүдэлжэ эхилээ. Партиин Читын комитедэй даалгабаряар түмэр харгын хүдэлмэришэдэй, һурагшадай, таряашадай дунда революционно хүдэлмэри ябуулба. Читэдэ хүдэлжэ байха үедөө политическэ сүлэлгэдэ ерэһэн хүнүүдтэй уулзадаг байгаа. Тэрэ үеэр сүлэлгэдэ байһан Михаил Васильевич Фрунзетай уулзаһан юм. Элитэ ехэ революционер М. В. Фрунзетай хэдэ дахин хөөрэлдэхэдөө, арад зоной хэрэгэй түлөө яажа тэмсэхэб гэжэ ойлгоһон байгаа. Түрэлхиин зоримгой ба хурса хурдан ухаатай Иван Ковалев арад зоной хэрэгэй түлөө сусаршагүйгөөр тэмсэхэ гэжэ тиихэдэ эрид шууд шиидэһэн байна.

1915 оной апрель һарада Ковалев тушаагдаба. Онсо тусгаар хэрэгүүдые шиидхэдэг губернскэ сүүд Ковалевой хэрэгые удааншье болонгүй хараһан юм. «Бурханай заабаряар зохёогдоһон засаг түрые унагааха гэжэ тухирһанай түлөө» хэһээхэ хуулиин ёһоор сүүдлэгдэгшэдэ «хэһээлтын дээдэ зэмэ» үгтэхэ ёһотой гэжэ прокурор эрилтэ хэһэн байгаа. Зүгөөр, жандармын нюуса агент байһан волостной бэшээшын мэдээсэлһээ ондоо баримта—Ковалевой гэмые тодоруулха баримта олдоогүй. Сүүдтэ гэршэ болгожо дуудагдаһан таряашад Ковалевые гэмнэһэн баримтыень баталжа үгөөгүй. Тиигэжэ нэгэ хэды саг соо шулуун түрмэдэ һууһанайнь удаа Иван Львовичые фронт ошохо солдадуудтай вагондо һуулгаад, Баруун урда фронт ябуулжархиһан юм. Фронтдо ошоод байхадаа, солдадуудай дунда революционно хүдэлмэри ябуулдаг байгаа.

Февралиин революцида, удаань Октябриин революцида Ковалев эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. 1917 оной һүүл багта нүхэр Ковалев түрэһэн нютагтаа бусажа ерээд, Дээдэ-Үдэ болон Байгал шадарай районуудта Совет засаг тогтоохын түлөө ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна. Дээдэ-Үдэдэ 1918 оной март соо зарлагдаһан уездын Соведүүдэй съездэ Десятниковско волостьһоо делегат боложо һунгагдаһан юм. Удаа тээнь Байгал шадархи Соведүүдэй съездэ делегадаар һунгагдаһан байгаа. Тэрэ съезд дээрэ облгүйсэдкомой гэшүүн боложо һунгагдаһан, Забайкальска областиин эдеэ хоолой комиссарай орлогшоор томилогдоо һэн.

Байгал шадарай зондо 1918 он бэрхэтэй жэл болоо һэн. Революциие бута сохихо гэжэ эрмэлзэһэн, атаман Семеновой сагаан бандинууд Манжурһаа олооро субажа ерэһэн юм. Тэрэ үедэ Дагурай фронтые командалагшаар партиин зүгһөө Сергей Лазо томилогдоо бэлэй.

Энэ үеэр Иван Ковалев тылдэ хүдэлхэ зуураа, улаантанай отрядуудые эмхидхэжэ, эдеэ хоол, сэрэгэй зэбсэг суглуулжа, фронт эльгээдэг байба. Забайкальска түмэр харгын Урульга станцида 1918 ондо болоһон «Центросибириин» түүхэтэ зүблөөндэ хабаадалсагшад партизан дай үргэнөөр эмхидхэхэ гэһэн С. Г. Лазогой уряае нэгэн дуугаар һайшаан дэмжэһэн байгаа. Тус зүблөөндэ хабаадалсаһан Иван Ковалев зэбсэгтэ отряд эмхидхээд Сковородино станци шадар японтониие, сагаантаниие сохин һаатуулжа, улаан гвардиин ой тайга руу хоргодон орохо ябадал хангаха дайшалхы даалгабари Лазоһоо абажа, һайнаар дүүргэһэн юм. Тэрэнэй һүүлээр партизануудай хүдэлөө эмхидхэхын тула нүхэр Ковалев Дээдэ-Үдэ эльгээгдэһэн байна. Эндэ ерэмсээрээ Дээдэ-Үдын партийна организациин хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан, Мухаршэбэрэй, Бичурын районуудай ехэ ехэ тосхонуудаар интервентнүүдтэ, сагаантанда эсэргүү арадай восстани бэлэдхэхэ хэрэг хүтэлбэрилөө.

И. Л. Ковалевой хүтэлбэрилдэг таряашадай зэбсэгтэ отрядууд 1919 оной декабриин нэгэ һүни Мухаршэбэрэй олон тосхонуудаар ехэ восстани хэжэ, сагаантанай гарнизониие бута сохёод, Мухаршэбэр тосхониие эзэлһэн байгаа. 1919 оной декабрь һарада нүхэр Ковалев сэрэгэй революционно штабай түрүүлэгшэ, Прибайкальска фронтын командалагша байһан юм.

1920 оной январь һарада Бурят-Монголой хото болон хүдөө нютагуудые дайсадһаа сүлөөлһэнэй һүүлээр нүхэр Ковалев Прибайкалиин ЦИК-эй гэшүүн, партиин обкомой эмхидхэлэй-инструкторска таһагые даагша боложо һунгагдаһан байна.

1921 ондо Алас Дурна зүгэй республикын эмхидхэгдэхэдэнь, арми болон городой хүн зониие эдеэ хоолоор хангадаг тусхай түлөөлэгшөөр тус республикын Эдеэ хоолой министерстводэ ажаллаа. 1921 ондо эд хэрэглэгшэдэй кооперацида хүдэлхөөр эльгээгдээд, тэрэ гэһэнһээ хойшо 1954 он хүрэтэр ажахын, советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэри даажа ябаа. Нүхэр И. Л. Ковалев 1954 онһоо тусхай пенси абадаг болоод, мүнөө Молдавиин Тырновско райондо ажаһууна.

Байгал шадархи нютагуудта хүдэлмэришэн-таряашанай засаг тогтоохын түлөө тэмсэһэн хатуу шанга тэмсэл тухай, Приморско партизануудай алдарта ударидагша С. Г. Лазо тухай, элитэ ехэ революционер-ленинец М. В. Фрунзетай уулзаһан тухайгаа, Сибириин үргэн ехэ тала дайдада Совет засаг тогтоохын тулада ажалшан арадай гаргаһан гайхамшаг баатаршалга тухай Иван Львович хөөрэжэ, революционернууд, патриодуудай һайн һайхан жэшээгээр манай залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туһална.

С. Коновалов.

Промышленностиие, барилгые һайнаар хүтэлбэрилхэ

Бабушкин городой партийна конференци боложо, КПСС-эй горкомой тоосоото элидхэлые горкомой секретарь И. Точилов хээ.

Промышленностиин, барилгын хэрэгые хүтэлбэрилгэ шэнэдхэһэнэй ашаар городой олохон предприятинууд хүдэлмэреэ зарим тэды һайжаруулаа гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Конференциин нээгдэхэ үдэр хүрэтэр городой типографи 10 һарынгаа түсэб дүүргээ, «Байкал» гэжэ артель 99,7 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур бүтээн гаргаа. Городой коммунальна таһаг даалгабаряа 22 процентээр, городой хэлхээ холбооной конторо—6,3 процентээр үлүүлэн дүүргээ.

Гэбэшье, городой ехэ ехэ предприятинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, Байгалай модо урадхуулгын конторо модо тушаажа абаха, уһанһаа гаргаха түсэбөө оройдоол 46,3 процент, модо ашажа ябуулха түсэбөө 49 процент, шпал хюрөөдэхэ даалгабаряа 34,2 процент дүүргээ. Клюевскэ модоной завод, Байгалай барилгын управлени, түмэр замай Мысовойн дистанци даалгабаринуудаа дүүргэнэгүй.

Элидхэл тушаа хамта 22 хүн үгэ хэлээ. Промышленностиие, барилгые партиин горкомой, тэрэнэй бюрогой хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилдэг дээрэһээ дурсагдаһан предприятинууд муугаар хүдэлмэрилнэ гэжэ делегадууд шүүмжэлээ.

Предприятинууд болон барилгануудай нэгэшье хүтэлбэрилэгшын тоосоое КПСС-эй горком тоосоото үе соо шагнаагүй. Партиин горкомой олонхи гэшүүд гээгдэнги предприятинуудай бодото байдалые һайнаар мэдэнэгүй.

Горкомой бюро, тэрэнэй промышленно-транспортна таһаг предприятинууд болон барилгануудые халирхайгаар хүтэлбэрилнэ, тэдэнэй ажал хэрэгые һайнаар шэнжэлнэгүй. Хэрбээ предприятиин хүдэлмэри һайжаруулха зорилгоор шиидхэбэри гаргаа һаа, тэрэнэйнгээ гүйсэдхэл эмхидхэдэггүй байна.

Партийно-политическэ хүдэлмэриин хангалтагүй байһан тухай делегадууд нүхэд Сирота, Карнаков, Петрушин болон бусад хэлээ.

— Мантурихын блок-пост городһоо 12 километрын газарта байдаг. Зүгөөр тоосоото үе соо горкомэй нэгэшье гэшүүн манай тэндэ ошожо, лекци гү, али элидхэл оройдоошье хээгүй. Партийна организацидамнай горком туһаламжа үзүүлдэггүй,— гэжэ нүхэр Сирота хэлээ.

Городто ойлгуулагжын хүдэлмэри зарим зэргээр ябуулагдадаг болобошье, зам дээрэхи жэжэ станцинууд болон посёлогуудта энэ хүдэлмэри мартагдашанхай.

Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр табигдаһанай түлөө КПСС-эй горкомые, тэрэнэй эмхидхэлэй таһагые үгэ хэлэгшэд шүүмжэлээ. Горком хадаа партийна эхин организацинуудтай холбоо барисаа багатай, тэдэниие һулаар хүтэлбэрилдэг байна. Тиимэһээ олохон партийна эхин организацинууд һулаар хүдэлмэрилдэг, предприятинуудайнгаа ажахын ябуулгые дутамагаар хинадаг, шиидхэбэринүүдээ бэелүүлхын түлөө ёһотой тэмсэл хэдэггүй байха юм.

Горкомой хүдэлмэриин дутуунуудые зайсуулха, промышленность болон барилгые һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо хэмжээнүүдые хараалһан тогтоол конференци баталан абаа.

Горкомой шэнэ состав конференци дээрэ һунгагдаа.

***

КПСС-эй горкомой эмхидхэлэй пленум боложо, горкомой секретарьнуудаар нүхэд И. И. Точилов, А. Д. Филиппенко һунгагдаа.

И. Тайнов, «Байкальский рабочий» газетын редакторай орлогшо.

ШАДАЖА БЭЛШЭЭХЭДЭ МАЛ ҺАЙНААР ТАРГАЛДАГ

Би арбаад жэлдэ мал адуулааб. Үнгэрэгшэ жэл болотор һаалиин үнеэдые адуулагша һэм. Тиигээд нёдондо манай колхозойхид саашадаа малаа һайнаар таргалуулжа, гүрэндөө шанар һайнтай мяха ехээр үгэдэг болохо гэһэн зорилго урдаа табяад, намайе таргалуулагдаха малай гүүртэ даажа абахыемни дурадхаһан байгаа. Үнгэрэгшэ жэлэй октябрь һарада 53 толгой хашараг, буруунуудые даажа абаад, ажаллааб. Үбһэ тэжээлээр дутамагшье һаа, үбэлжэлгые һайнаар үнгэргөө һэмди.

Энэ жэлдэ манай нютагта ехээр гандажа, мал орой болотор садаагүй. Зунай хахадлажа байхадал үхэр садаһан юм. Саг орой болошобошье, гүрэндэ тушаагдаха малые һайнаар таргалуулха, шэгнүүрыень нэмээхэ хэрэгтэй байгаа. Абаһан уялгамнишье горьтой ехэхэн һэн. Яалтайб? Гайхажа байтарни нэгэтэ манай хүршэ Загастайн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой адуулагшан Ширап үбгэн уулзажа, гүрэнэй фондын газарай бага багахан бэлшээринүүдтэ ээлжэлүүлэн хашарагуудаа бэлшээгыш гэжэ һануулһан байгаа. Тиигээд тэрэ үбгэнэй жэл бүри зуһадаг газарта ошожо, Загастай, Извёсткын нуга, Буурагшан, Аршаан, Хлебное гэжэ газарнуудай эдеэлсэтэй бэлшээридэ хашарагуудаа аргагүй һайнаар таргалуулааб. Зунай бэлшээриин зарим һарануудта хашарагуудни сүүдхэдээ шэгнүүрээ, түсэбэй ёһоор 800 граммай орондо, килограммһаа үлүүгээр нэмээжэ байгаа. Жэшээлхэдэ, август һара соо толгой бүхэниинь шэгнүүрээ үдэртөө дунда зэргээр 1000 граммаар нэмээгээ. Зариманиинь хоёр килограммааршье нэмээһэн байха. Хоёр һара хахад шахуу саг соо һайн ногоотой бэлшээридэ зуһаад байхадаа хашараг, гунжа бүхэн шэгнүүрээ гурбан пүүд, гурбан пүүд хахадаар нэмээһэн байба.

Һайн ногоон соо оробол мал зундөө таргалшаха гэжэ һанаха болоо һаа буруу. Тунга ногоотой газарта малые мүн шадажа бэлшээхэ хэрэгтэй юм. Мүнөө зундаа хахад һара тухай саг соо, заримдаа долоо-найман хоног соо нэгэ газарта байрлаад лэ, саашаа нүүжэ ябааб. Иигэжэ нүүжэшье ябахадаа бууһан газартаа бэлшээреэ малдаа дурань соо гэшхүүлдэггүй, ээлжэлүүлэн хэрэглэдэг һэм. Хоёр-гурбан үдэр соо нэгэ зүг тээшээ малаа адуулаад, һүүлээрнь нүгөө тээшэнь гаргадаг байгааб. Тиигээд бууһан газартаа ногоонойнь муудажа захалхалаар ондоо бэлшээридэ нүүдэг һэм. Зунаа дүүрэн иигэжэ нүүжэ ябаад, түрүүн тогтоһон газартаа дахин эрьежэ ерэхэдэм ногоониинь хүсэд һэргэшэһэн байдаг һэн.

Хүдөө газарта малые, илангаяа таргалуулагдаха малые зуһуулхада аргагүй һайн. Нэгэдэхеэр, ногоониинь һайн, уһан элбэг, хоёрдохёор, һэрюухэн, һоно боргооһон хомор байдаг. Шанга наратай бэшэл һаань, үхэрнүүд тиирэлтэгүй үдэр дүүрэн бэлшэдэг байна.

Хүдөөгэй багахан багахан бэлшээридэ хашаа хорой, гэр байра түхеэрхэнь бэрхэ. Тиимэ туладань бидэнэр балгаан барижа, отог түхеэрээд лэ, малаа газаагаа суглуулан, манажа хонодог һэмди. Минии адуулдаг хашарагуудые һүниндөө манахаар тусхай нэгэ хүн—колхозник Дейнеко табигдаһан юм.

Бэлшээн таргалуулагдажа байһан малые уһаар дутаажа болохогүй. Уһанай захаар бэлшээхэдээ малые дуран соонь уһалжа, хирэхирэ болоод хэбтүүлжэ, хибэдһыень хибүүлжэ байхада һайн. Тиихэдэ таргалуулагдаха малда, илангаяа хүдөөгэй хужаргүй, шэмэ багатай ногоондо гаргагдаһан малда тэжээлэй дабһа дуран соонь долёолгожо байха хэрэгтэй.

Мүнөө жэлдэ манай колхоз таргалуулагдаха малаа һара бүри шэгнэдэг болонхой. Малайнгаа ямараар таргалжа, томо боложо байһыень саг сагтаа мэдээд байхада аргагүй һайн. Мүн шэгнэдэг болоһонһоо хойшо, малаа һайнаар таргалуулһанай түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри абадаг болообди.

Тээсгэн минии даажа байһан хашарагуудай олонхинь гүрэндэ тушаагдажа, тарганайнгаа талаар һайн сэгнэлтэтэйгээр абтаа. Хэрбээ ерэхэ жэлдэ баһа таргалуулагдаха һубай малтай зуһаха болоо һаа, мүнөө жэлэйнгээ дүй дүршэлөөр, хүдөөгэй бэлшээринүүд дээгүүр нүүжэ ябаад адуулха һанаатайб.

А. Акинфеев, Сэлэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхозой мал адуулагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Чита хотын Улаан гвардии 1917 ондо зэбсэгтэ восстанида бэлэдхэжэ байна.

(СССР-эй революциин Гүрэнэй музейн фондһоо).

Колхозуудай, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, һаалишадай анхаралда

ҮДХЭН, СЭБЭРҺҮ ТУШААДАГ БОЛОЕ

...лиин үнеэд һайнаар харуу... лажа, эдеэлүүлэгдэжэ, рес...кын колхозууд, совхозуудта ...рэхэ бүри һүн ехээр һаагда... болоо. Мүнөө жэлдэшье һү ...а горьтойхоноор дээшэлжэ ...ай. Хэрбээ 1956 ондо дунда ...эр үнеэн бүриһөө 649 кило... һүн һаагдаһан байгаа һаа, ...элэй түрүүшын 9 һара соо ...килограмм һаагдаба.

...абэшье бидэнэр һү һаалгаяа ...лүүлхые оролдохоһоо гадна, ...шанартай, үдхэн һү һаадаг бо... түлөө тэмсэхэ ёһотойбди. ...рэшэ шанарайнгаа талаар хэ...лиза—заримдаа үбһэ тэжээлэй ...ог, наг шэбхэ холилдоһон, үд... шэнгэн, элдэб янзын амтатай ...нэтэшэлэн байдаг юм. Манай ...элжэ үзэхэдэ, республикын ...зууд болон совхозуудтахи һү ...ан абадаг пунктнуудта һайн... муушье шанартай һүн ородог ... Бурят-Монголой зооветери... институдай студентнүүдэй ...ло-шэнжэлэлгын кружогой гэ... В. Куделина, М. Знаменчико... Литвиненко, К. Маханчеева ...тэй хамта 1957 оной июль, ...т һарануудта иимэ шалгалта ... байнабди. Саг тулгар боло... ...эрэһээ республикын олонхи ..., совхоз бүхэндэ ябаха, нэгэ ...таа дахин дахин шалгажа үзэ... ...гагүйдэгдэһэн байна.

...алгалтаар тодоруулхада, хэдэ ... аймагуудай колхозууд, сов...удта һүн шанар муутайгаар, ... холисотойгоор тушаагдана. ...элхэдэ, Зэдын аймагай XX ...ъездын нэрэмжэтэ, «Октябрь» ...зуудта, Боргойн совхозой гур...н фермэдэ, Кабанскын аймаг... Ворошиловай нэрэмжэтэ кол..., Курумканай аймагай Карл ...ксын нэрэмжэтэ колхозой үүл... үнеэдэй фермэдэ, Баргажанай ...гай Карл Марксын нэрэмжэтэ ...оздо, Сэлэнгын совхозой үүл... үнеэдэй гүүртэдэ, мүн энэ ай...й Тельманэй нэрэмжэтэ кол... һү һаахадаа ариг сэбэрые ...агүй.

...лай байрануудта зоотехниче... заабаринууд хүсэдөөр дүүргэг...гүй. Һүн һаагдаал хадаа болоо ... һаалишад шанарайнь түлөө ...гаа зобоногүй. Зарим ушарта ...айша хэрэгээр шүүгдэдэг, үгы... һаа, нэгэ дан марляар, али тү... шүүргүйгөөр марлине нугад ... шүүдэг байна. Заабариин ..., 40—50 литр һү шүүмсээрээ ...ияа бүлсэдхэгдэһэн сэбэр ...а угааха байһан аад, үнеэдээ ...а дүүргэтэрээ нэгэл бүдөө хэ...дэг байна. Иигэжэ удаан саг ...һү шүүжэ байһан марлиыа һэл...й хадаа сааша саашадаа дээ...нь һү хэжэл байхада элдэб ...богууд бутаржа, нэбтэ гараад, ...дэһэн һүн соогоо ородог байна ... Тиимэһээ һүеэ шүүжэ бай... гэжэ һанаашье һаань, тэрэнь ...ай болоһон байдаг.

...рим газарта һаалиин гүүртэ, ...энүүдһээ һү тушаан абадаг ...тнуудта гашалан татажа бай... һүн ороно. Энэ баһал ехэ ду...л. Зэдын, Сэлэнгын, Кабан... болон бусад хэдэн аймагуудта ...24 процент гашалангиртай һүн ...аагдадаг байна. Ариг сэбэрые ...даггүй, һааһан һүеэ һүүдэр. ...эн газарта байлгадаггүй газар... һүн түргэнөөр гашалдаг байһа...ь мэдээжэ. Тиихэдэ мүн гаша...ар һүнэй байһан амһартада хэ..., һүн соо элдэб ногооной, аргал ...хын ороһон байхада, түрүүшээр ...гдаһан һүн соо һааһаар һү хэхэ... түргэнөөр гашалдаг.

...абанскын аймагай Карл Марк..., Хрущевой, Ворошиловай, Ки...й нэрэмжэтэ колхозууд иигэжэ ...ө үдэшэниинь һааһан һүеэ дээрэ ...рэһээнь хэжэ шанарынь мууд...жа байдаг. Эдэ колхозууд Тво...овско тоһоной заводто һүеэ ...дхэдэ нэгэл дахин тушаадаг бай...ха юм. Иигэжэ байхада үдэшэ һааһан һүн амһарта соо 12—14, заримдаа дээшэшье час соо байжа гашалдаг байна бшуу. Энэ аймагай зарим колхозууд гашалангирай амта орошоһонһоо байтагай орой гашалшаһан һү тушаадаг байна. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй августын тэн багаар Твороговско тоһоной заводто гашалшаһан һүн асарагдаа. Иимэ һүн ямар колхозһоо орооб гэжэ пунктынхидһаа асуухамнай харюусабагүй. Тиибэшье аймагай маслопромой технолог нүхэр Е. С. Власова тэрэ һү тушаан абаха гэжэ захирһан байна.

Нютаг бүхэндэ иимэ шанар муутайгаар һүн тушаагдана гэжэ хэлэхэ болоо һаа буруу болохо. Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо, Ярууны совхоздо һүн саг болзортоо, эмхитэйгээр тушаагдана. Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалиин 11 гүүртэһээ һаагдаһан һүн 1,5—2 часай үнгэрһэнэй һүүлдэ пунктнуудта асарагдадаг байна. Мүн Хориин аймагта һүн шанар һайнтайгаар, саг болзортоо тушаагдана. Маслопромой директор нүхэр Баинов энэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг юм. Ямар нэгэн дутагдалай гарахада, маслопромой хүдэлмэрилэгшэд өөһэдөө гүүртэ, фермэнүүдтэ ябажа шалгадаг, зохихо хэмжээ абадаг заншалтай.

Һүнэй шанар гол түлэб үдхэн, шэнгэнээрээ сэгнэгдэдэг. Шалгалтаар тодоруулһанай ёһоор, үнеэдэйнгээ һү үдхэрүүлхын түлөө тэмсэл хэгдэнэгүй. Зарим газарта һү ехээр гарадаг үнеэнэй һүн шэнгэн байха ёһотой гэжэ хүнүүд һанадаг байна. Энэ һанал буруу. Хэрбээ үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэриие зүбөөр ябуулаа һаа, манай бурят-монгол, симментальска үүлтэрнүүдэй хоорондоһоо гараһан үнеэд шэнгэн һүтэй байха ёһогүй. Тиибэшье энээн тушаа чилээд үгэ хүүр гарадаг байха юм. Зарим ушарта колхозууд, совхозууд өөһэдөөшье зэмэтэй байдаг. Юуб гэхэдэ, гүрэндэ һү тушааха тусхай хүн табигдадаггүй, харин һүнэй үдхэн шэнгэниие тодоруулжа шадахагүй һаалишадаараа тушаалгадаг байна бшуу. Лаборант гү, али заводой мастер юун гэжэ тодоруулнаб, тэрээнииень дуулаад лэ, тэдэнэр бусашадаг байна. Иигэжэ байхада һү тушаан абажа байһан зарим лаборантнууд һэшхэлгүйгөөр һүнэйнь тоһолигые дарадаг байна. Һү тушаан абадаг пунктнуудай журналнуудые иража харахада абтадаг һүн 3,2-һоо 4,0—4,2 процент тоһолигтой гэжэ бэшэгдэһэн аад, ехэнхидээ 3,2—3,4—3,5 гэхэ мэтэшэлэн, харин 4 процентһээ дээшэ тоһолигтой һүн тон үсөөн байдаг. Июль август һарануудта үнеэдэйнгээ һүнэй хүсэд үдхэрһэниие мэдэжэ байгаад, зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд һүнэйнгөө иимэ шэнгэн гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушаагдажа байхада шалгалта хэдэггүй, хэмжээ абадаггүй байха юм. Мүн тэрэшэлэн зарим зоотехнигүүдшье һанаагаа зобоногүй. Манай шалгаһан аймагууд соо илангаяа Сэлэнгын, Зэдын, Кяхтын, Ярууны болон бусад зарим аймагуудта һүнэй тоһолигые тодоруулха талаар элдэб дутагдалнууд үзэгдэбэ. Жэшээлхэдэ, Баруун Тамчын сепараторна пунктда Сэлэнгын совхозой үүлтэртэ үнеэдэй һүнэй тушаагдажа байхада бидэнэр шалгаһан байнабди. Манай шалгахада тушаагдаһан һүн 4,3 процент үлүүтэй тоһолигтой гэжэ сэгнэгдэһэн аад, пунктые даагша нүхэр Горбигай тодоруулхада 3,9 процент тоһолигтой байба. Энэ гүүртэһээ ородог һүнэй тоһолигые бэшэдэг журналда ехэнхидээ һүн 3,2—3,3—3,5 процент гэхэ мэтэшэлэн тоһолигтойгоор бэшэгдэнхэй. Энэ аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо байдаг тоһоной заводто, мүн Усть-Кяхтын тоһоной заводто, Зэдын аймагай Үшөөтэйн сепараторна пунктда, Ярууны аймагай Поперечинскэ тоһоной заводто иимэрхүү байдал үзэгдэнэ.

Ямар шалтагаанаар һүнэй тоһолиг дарагданаб?

Нэгэдэхеэр, амһарта соо байһан һүн һайнаар худхагдангүй, үгышье һаа гэнтэ дороһоонь, шэнгэн газарһаань һүн абтажа шалгагдана. Мүн бутылка соо абаһан һүеэ һайнаар худхангүй, тэрээн руугаа 11 миллиметр утатай һоруул хэхэдэ амһартын оёор талаһаа шэнгэн һүн абтадаг. Тиихэдэ мүн үзүүрынь хухаршаһан гү, али 11-ын орондо 10 сантиметр утатай һоруул хэрэглэхэдэ һүнэй тоһолиг зүбөөр тодоруулададаггүй. Мүн уһанда халаагаагүйдэ һүнэй тоһолиг зүбөөр тодоруулагдадаггүй. Заримдаа угаагдаһаар нойтон бутирометр шалгагдажа байһан һүн руу хэгдэнэ. Баһа һулахан сернэ кислота хэрэглэгдэнэ. Һула кислота хэрэглэхэдэ һүнэй тоһолиг доошолдог юм. Тиихэдэ мүн заабариһаа хэтэрхы шанга кислота хэрэглэжэ болохогүй, Центрофугировани хэхэдээ хүсэдөөр (минута соо 800—1000 эрьелдэхэ ёһотой). заагдаһан саг соо эрьюулэгдэнэгүй, 5 минута соо эрьюулэгдэхэ аад, түргэн болюулагдашадаг байна. Иигэжэ байхада тоһониинь хүсэд илгардаггүй.

Һүнэй тоһолигые буруугаар тодоруулжа байдаг баримта Ярууны аймагай Поперечинскэ тоһоной заводто үзэгдэбэ. Эндэ заабариин ёһоор 11 сантиметр һоруулай орондо 10 сантиметр һоруул хэрэглэдэг байна. Энэ заводто ядахадаа 11 сантиметр утатай һоруул байбагүй. Кабанскын тоһоной гол заводто шалгахынгаа урда тээ һү халаанагүй.

Хэрбээ һүнэй тоһолиг нэгэ процентээршье доошолуулагдаа һаа, тонно һүнһөө 25 килограмм гээгдэнэ гэжэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ойлгохо ёһотой. Энэ дутагдалые хаа хаанагүй усадхахаар саг болоо. Энээнэй тулада колхоз, совхоз бүхэндэ, ядахадаа зунай һарануудта, һү тушаажа байха нэгэ тусхай лаборант барижа байбал таарамжатай гэжэ һанагдана. Колхоз, совхоз бүхэн, мүн тэрэшэлэн һү тушаажа абадаг пункт бүхэн һүнэй тоһолиг хайшан гэжэ тодоруулха заабаритай байха ёһотой. Тэрээнгүйгөөр энээн тушаа элдэб арсалдаанай гарахада зүбөөр шиидхэхын аргагүй.

Тиихэдэ мүн колхозуудһаа ороһон һү буйлуулжа, һайнаар эдеэн болгожо шадаха хэрэгтэй. Энэ талаар баһал ехэ дутагдалнууд үзэгдэнэ. Республикын зарим заводууд сагаан тоһо яһала һайнаар гаргадаг болонхой. Тэд манай заводууд илангаяа сыр хэжэ шаданагүй. Ацагадай сырэй заводһоо бэшэнь нэгэниинишье һайн шанартай сыр гаргадаггүй байна. Хэрбээ Ацагадай заводой дээдэ сортын сыр дарадаг байгаа һаань, нёдондо Хэжэнгын заводуудай дараһан сырэйнь оройдоол 18,7 процентнь дээдэ сортын гэжэ сэгнэгдээ. Мүнөө жэлдэшье эндэхи заводууд дээдэ сортын сыр гаргаха даабаряа дүүргэхэнь үды.

Манай һанахада, Баргажанай, Курумканай аймагуудта сыр дарадаг заводуудые нээһэнэй хэрэггүй байгаа. Эдэ аймагуудай һүнэйнь шанар сыр дарахада таарамжатайгаараа шалгардаггүй, мүн заводуудай байрануудыншье һайн бэшэ. Эдэ хоёр холын аймагуудһаа сыр зөөхэдэ гаргаша ехэ хэгдэнэ, шанарынь муудана. Сырэй заводуудые дүтын аймагуудта нээбэл дээрэ гэжэ һанагдаха байна. Энэ асуудалые республикын совнархоз хаража үзөө һаань һайн байгаа.

Д. Цыдендамбаев, Хүдөө ажахын наукануудай кандидат.

Үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һаахабди

...анай колхоз һү һаалгаар аймаг ...ороо гээгдэжэ ябадаг һэн. Нё...ю жэлдэ фермымнай һаалишад ...эн бүриһөө 742 литр һү һаагаа. ...а урдын жэлнүүдтэшье биратай ... һаагдадаггүй һэн. Ехэл болоо ... үнеэн бүриһөө 500—600 литр ... һаагдадаг байгаа.

...үнөө жэлдэ колхозоймнай прав...и, партийна эхин организаци һү ...лга дээшэлүүлхын түлөө ехэ ...лдолго гаргажа байнхай. Мал...ай байра байдал һайжараа. ...алшадта шэнэ гэр, улаан булан ...эржэ үгтөө. Һаалишад, мал ...лагшад сүлөөтэй сагаа куль...аар үнгэргэнэ. Гадна малшад ...а бүридэ ажалта үдэртөө мүн... аванс, ажалай нэмэлтэ түлбэри ...аг болонхой. Тиигэжэ улам ур... зориг ехэтэйгээр ажаллана.

...э жэл колхозоймнай һаалишад ...н бүриһөө 1250 литр һү һааха ...а абаа һэн. Энээнээ һаалишад амжалтатайгаар бэелүүлээ. Ажахын 9 һара соо үнеэн бүриһөө 1356 литр һүн һааганхай. Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо һүн һураггүй ехээр һаагдадаг болоо. 1956 ондо оройдоол 97 мянган литр һүн һаагдаа. Харин мүнөө 9 һара соо 159 мянган литр һүн һаагдаад байна бшуу. Ондоогоор хэлэхэдэ, һү һаалга хоёр дахин шахуу ехэ болоо гээшэ.

Түрүү һаалишадай тоо олошороо. Ахалагша һаалишан А. Дьячкова 9 һара соо 14 үнеэнэйнгээ тус бүриһөөнь 1791 литр һү һаагаа. Тэрэ абаһан уялгаяа мүнөө дүүргээд, жэлэй эсэс болотор үнеэн бүриһөө 2200 литр һү һаахаар шиидэнхэй. Һаалишад А. Гороховская, М. Голоушкина гэгшэд жэлэй эсэс болотор үнеэн бүриһөө 1800—1900 литр һү һааха зорилготойгоор ажаллана. Тэдэнэр мүнөө тус тустаа үнеэн бүриһөө 1300—1400 литр һү һаагаад байна.

Аймаг дотороо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ колхозоймнай һаалишад түрүү һуури эзэлнэ. Мүрысөөнэй дүнгөөр айкомой, аймгүйсэдкомой Улаан туг тэдэнэр абанхай.

Үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын тулада горьтой хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Малай хото хоройнууд булта шахуу заһагдаа. Солоомо, үбһэ зөөлгые октябриин 30 болотор дүүргэхэбди.

Мүнөө колхозоймнай һаалишад Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааха зорилготой. Энэ зорилгоёо дүүргэжэ шадахамнай найдамтай.

М. Иванов, Мухаршэбэрэй аймагай «Путь Ленина» колхозой зоотехник.

РЕСПУБЛИКЫН МОДОШОД АБАҺАН УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ ШАНГААР ТЭМСЭНЭ

★ ★ ★

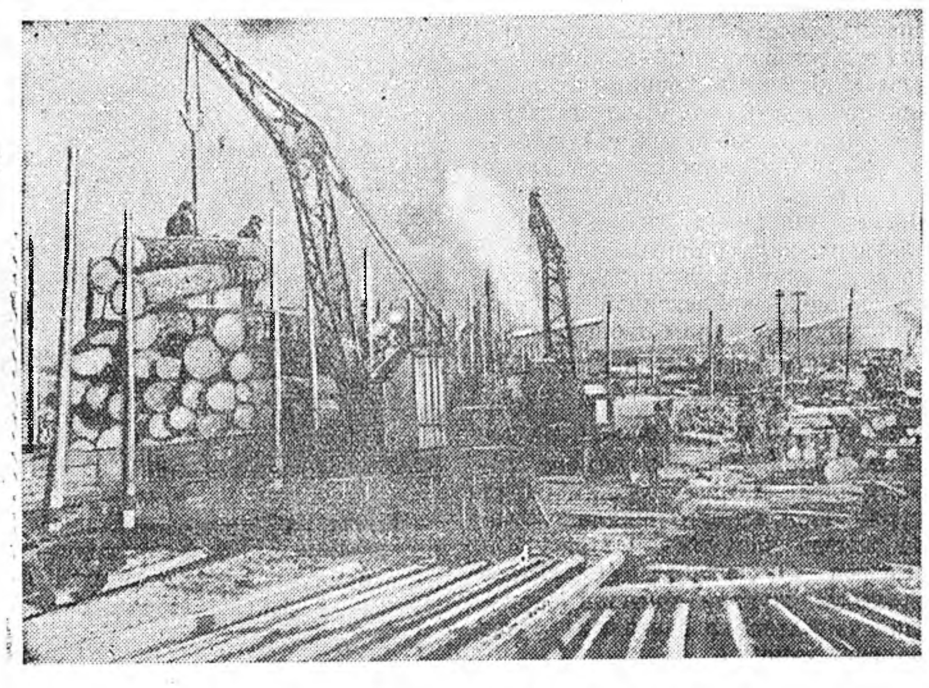

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хандагатайн леспромхозой доодо склад дээрэ вагонуудта модо ашаалга харуулагдана. **А. Мантаевай** фото.

Гээгдэлһээ гаража шадаабди

Хориин леспромхоз 1957 оной түрүүшын квартал соо модо шэрэхэ түсэбөө дүүргэнгүй, ехэхэн гээгдэлдэ ороһон юм. Эгээл тэрэ үедэ Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн дэлгэржэ эхилээд байгаа. Иимэ үедэ гээгдэлдэ ороод байха гээшэ ехэ аягүй байгаа һэн.

Леспромхозоймнай хүдэлмэришэд үйлэдбэриингөө зүблөөн дээрэ энэ гээгдэлһээ гаража, Октябриин һайндэрые ажалай амжалтаар угтаха гэжэ шиидээ. Модошод болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэхын түлөө тэмсэжэ, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлжэ эхилээ һэн. Тиигэжэ апрель һарын үнгэрөөд байхада леспромхозоймнай модо шэрэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдэжэ эхилһэн юм. Саашанхи һарануудта модо бэлэдхэлгэ, мүн шэрэлгэмнайшье шууд дээшэлээ. Сентябрь һарада модо шэрэхэ түсэбөө 124 процент дүүргэжэ, гээгдэлһээ гүйсэд гараабди. Үнгэрһэн 9 һара соо 500 кубометр модон даалгабариһаа гадуур гүрэндэ тушаагдаа.

Патайн горхоной пунктын коллектив Агууехэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ модошодойнгоо дунда түрүүлжэ ябана. Эндэхи модошод һараһаа һарада гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэдэг байбашье, гурбадахи квартал соо бүри ехэ амжалта туйлажа шадаа. Тиигэжэ Патайн горхонойхид хэдэн мянган кубометр модо түсэбһөө гадуур бэлэдхэн шэрээ. Сентябрь һарын хүдэлмэриин дүнгөөр тус пунктын модошод бүхэсоюзна мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Леспромхозоймнай коллективэй дунда Зүүн-Хуурайн пунктын модошод удаахан саг соо гээгдэжэ ябаһан юм. Һүүлэй үедэ эндэхи модошод социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, гээгдэлһээ гаража эхилээ. Сентябрь һарада зүүн-хуурайнхид хэдэн арбаад кубометр модо даалгабариһаа гадуур Эхэ орондоо бэлэглэбэ.

Октябриин һайндэрэй дүтэлхэ бүри мүрысөөнэй эршэ улам шангадана. Үдэрһөө үдэртэ нормоёо үлүүлэн дүүргэгшэд олошорно. Модо шэрэдэг шофёрнууд П. Афанасьев, К. Резенков, В. Афанасьев болон бусадые модошоднай барандаа мэдэхэ болонхой. Эдэ шофёрнууд отологдоһон модые ута зандань шэрэхэ түрүү арга хэрэглэдэг болоһоор үнинэй. Тэдэнэр машинадаа техническэ һайн харууһа хэжэ, модо шэрэхэ һара бүриингөө нормые 150—200 процент дүүргэнэ.

Тэрэшэлэн модо таллуулга дээрэ хүдэлмэрилдэг трактористнууд нүхэд Березовский, Туря, Никитин гэгшэд модо шэрэдэг шофёрнуудһаа дутуугүйгөөр хүдэлмэрилжэ, дээдэ складайхидые һаатуулнагүй. Электромеханик Чернин Гомбоев, электрохюрөөшэд И. Эпов, Н. Маслов ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа. Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй. Зүүн-Хуурайн пунктынхид барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна. Жэлэй эхинһээ хойшо тус бүридөө хоёр квартиратай 7 гэр, нэгэ квартиратай 2 гэр барижа, ашаглалгада оруулаа. Тиихэдэ 10 автомашинын багтаха гараж, һургуулиин шэнэ гэр, бани баригдаһан байна.

Үбэлэй үедэ модо бэлэдхэлэй хүдэлмэриие таһалгаряагүйгөөр ябуулхын тулада бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Мүнөө леспромхозоймнай бүхы модошод абаһан уялгаяа дүүргэн, Октябриингаа һайндэрые угтахын тулада хамаг хүсэ шадалаа гаргажа байна.

И. Борхоноев, Хориин леспромхозой директорэй орлогшо.

МҮРЫСӨӨТЭ АЖАЛАЙ ҮРЭ

Модо ашаалгын Селенгинскэ базын хүдэлмэришэд модо урадхуулха хүдэлмэрээ дүүргэжэ байна. Тус базын Итанцын участогай модо урадхуулагшад эндэхи леспромхозой бэлэдхэһэн модые октябрь һарын 15 болотор урадхуулжа дүүргэхэ гэһэн уялгатай байгаа.

Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, модо урадхуулагшад хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаа. Октябриин 9-дэ тэдэнэр 170 мянган кубометр модо урадхуулжа, навигационно түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ.

— Манай участогта «Мир», «Дружба» гэжэ катернууд навигациин үедэ хүдэлмэрилжэ гараа. Эдэ катернуудай капитанууд нүхэд Е. Мокров, Н. Мокров гэгшэд хүдэлмэрээ зүбөөр эмхидхэжэ, модо урадхуулгые саг болзор соонь дүүргэжэ шадаа,— гэжэ участогай начальник Дмитрий Иванович Веселов хөөрэнэ. Тэрэшэлэн модо урадхуулга дээрэ үнэн шударгы ажалай жэшээ харуулдаг бригаданууд олон байгаа. Жэшээнь, Георгий Ястребовай хүтэлбэрилдэг модо урадхуулагшадай бригада модонуудые һаллаха даалгабаряа саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэжэ, катернуудай хүдэлмэридэ зааханшье һаад ушаруулаагүй. Модо урадхуулха энэ жэлэйнгээ навигациие амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө Итанцын участогай коллектив базынгаа профсоюзай нютагай комитедэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Н. Локтев.

Черёмухынхид түрүүлнэ

Энэ жэлдэ республикымнай модо бэлэдхэлэй промышленностиин предприятинууд хэзээ хэзээнэйхиһээ амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Леспромхоз бүхэнэй коллективүүд Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһанһаа хойшо шэнэ амжалтануудые туйлана. Тиин «Забайкаллес» комбинат модо шэрэхэ 10 һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, ноябрь һарын түсэбые бэелүүлжэ эхилбэ.

Республикымнай модошодой хэһэн хүдэлмэриие нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл, 200 мянган кубометр модон Эхэ оронойнмай шэнэ барилгануудта ехээр үгтэһэн байна. Леспромхозуудай коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Черёмухын леспромхозойхид түрүүлжэ ябана. Эндэхи коллектив модо шэрэхэ 10 һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид горьтойгоор үлүүлэн дүүргээ. Тэрэшэлэн Курбын, Баргажанай, Баруун-Тарбагатайн леспромхозууд 10 һарынгаа даалгабариие мүн лэ уридшалан дүүргэнхэй.

Н. Тюрнев.

Шэнжэлэлэй орондо

Хүдөө бэшэгшэдтэй холбоо барисаагаа һайжаруулая

КПСС-эй Кяхтын айкомой, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй орган **«Знамя Ленина»** газетын номер бүхэндэ олон хүнэй бэшэгүүд толилогдодог. Энэ газетые ираад харахада, элдэб янзын мэргэжэлтэй хүнүүд ходо бэшэдэг байна. Һаалишад, хонишод, мүн таряан ажалда хүдэлдэг колхознигууд, фермэнүүдые даагшад, совхозой, МТС-эй хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна, комсомольско организацинуудай секретарьнар, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдэй бэшэгүүд газетэдэ ходо гаргагдажа байдаг юм. Эдэнэр олон янзын асуудал табидаг байна. Уншагшадай шүүмжэлхы ажаглалтануудаар газетын редакци зохихо хэмжээ абхуулдаг, энээн тухайгаа газетынгээ хуудаһаар дамжуулан авторнуудтаа мэдээсэдэг заншалтай.

Газетэдэ бэшэдэг хүнүүдтээ редакци халуун барисаатай байдаг, тэдэнэйнгээ бэшэгүүдтэ ехэ анхаралтайгаар хандадаг байна. Ороһон бэшэгүүд тухай уншагшадтаа байд гээд лэ редакци мэдээсэдэг. Жэшээнь, июль һарын нэгэ номерой хуудаһанда уншагшадай бэшэгүүдые гаргаад, һүүлэй долоон хоног соо редакцида ороһон бэшэгүүд тухай, энээнэй урда тээ гараһан шүүмжэлэлээр ямар хэмжээнүүдэй абтажа байһан тухай редакци мэдээсэһэн байна. Долоон хоног соо абтаһан бэшэгүүдые редакци хайшан гэжэ хэрэглэһэн тухайгаа эндэ хуу бэшэнэ.

«Энэ үе соо газетэдэ толилогдоһон шүүмжэлхы статьянуудаар хэмжээ абтаһан тухай 7 харюу редакци абаа, тэдэнэй зариманиинь «манай бэшэһэнэй һүүлээр» гэһэн гаршагтайгаар газетэдэ гаргагдаа...» гэхэ мэтээр эндэ хэлэгдэнэ. Уншагшадтаяа холбоо барисаа һайжаруулха хэрэгтэнь энэнь ехэ удхашанартай ха юм. Юуб гэхэдэ, ямар нэгэн хугасаа соо редакциин эмхидхэхы хүдэлмэриин үрэ дүн харагдана бшуу.

Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, эндэхи газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэд газетэдэ бэшэдэг авторнуудтаяа һайн холбоо барисаатай байһыень гэршэлнэ.

Энээнтэй хамта зарим газетэнүүдэй редакци хүдөө бэшэгшэдтээ холбоо барисаа муутай байһан тухайнь тэмдэглэлтэй. Энэ талаар **«Джидинский колхозник»** газетэ ехэ дутагдалтай. Заримандаа энэ газетын номерынь бултадаа шахуу редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй статьянуудһаа бүридэдэг байха юм. Редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй статьянууд газетын уншагшадай бэшэгүүдые түридэг гэхэдэ алдуу болохогүй. Жэшээнь, июлиин 31-дэ гараһан газетэдэ редакциин 7—8 хүдэлмэрилэгшэдэй статьянууд толилогдоо, тэрэ тоодо Башаровай хоёр, Чагдуровай хоёр,, Жигжитовэй хоёр статья гаргагдаһан байха юм. Хэнэйшье мэдэһээр иимэ газетэ һонигүй байдаг гээшэ. Редакциин зарим хүдэлмэрилэгшэд ондоо нэрэ табижа байгаад хэдэн статья нэгэ газетэдэ гаргадагынь таарамжагүй, советскэ хэблэлэй заншалда зохихогүй байна. Жэшээнь, редакциин хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Жигжитов номер бүхэндэ шахуу хоёр ондоогоор гараа табяад (нэгынь Жигжитов, хоёрдохиинь Магбунов гээд) статьянуудые гаргадаг заншалтай. Энэ тон муу, газетын хүдэлмэридэ зохихогүй заншал мүн.

Мүн КПСС-эй Ярууны айкомой, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй орган **«Сталинец»** газетын хүдэлмэридэ энэ талаар дутагдал бии байна.

Энэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, эдэ газетэнүүдэй редакциин хүдэлмэрилэгшэд хүдөө бэшэгшэдтэй холбоо барисаагаа һайжаруулхын түлөө оролдодоггүй байна. Редакциин хүдэлмэрилэгшэд газетэдээ статья бэшэхэгүй һэн гэжэ хэлэгдэнэ бэшэ. Харин газетын хүдэлмэрилэгшэ бүхэн түбхын түрүүндэ хүдөө бэшэгшэдтэй холбоогоо һайжаруулхын түлөө оролдохо ёһотой ха юм. Энээнгүйгөөр газетые һонин хурса болгохонь бэрхэ бшуу. Тиимэһээ советскэ журналистын энэ нангин уялга дүүргэхын түлөө газетын хүдэлмэрилэгшэ бүхэн тэмсэхэ ёһотой.

Партиин эдэ айкомуудай зүгһөө газетынгээ хүдэлмэриие саг үргэлжэ хүтэлбэрилдэг байгаа һаань, редакциин хүдэлмэридэ дутагдал бага байха һэн. Партиин ЦК-гэй эрилтын ёһоор партиин айком бүхэн газетынгээ хүдэлмэриие ходо залан ударидажа байха уялгатай.

ЦЕМЕНТШЭДЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Каменск. Хүдэлмэришэдэй энэ тосхон Кабанскын аймагай промышленна болон культурна центр болонхой. Эндэхи цементын заводой үндэр хоолойнуудһаа сагаан-шара утаанай мушхаран гарахань үдэр, һүнишье таһалдадаггүй. Хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг хэдэн дабхар сагаан гэрнүүд ямар нэгэ городой түхэлтэйгөөр холоһоо харагдана.

Каменскын цемент үйлэдбэрилэгшэд бүхы советскэ хүнүүдтэй хамта Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсанхай. Тэдэнэр Эхэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта цемент элбэгээр үгэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа гарган тэмсэнэ. Заводой техническэ хүдэлмэрилэгшэд бүхы түхеэрэлгэеэ таһалгаряагүй хүдэлмэреэр хангахын тулада ехэ үүсхэл оролдолго гаргана. Һаяхан заводой шулуу үйрүүлдэг тээрмын барабан ехээр эбдэрһэн байна. Тэрэнние заһабарилан табихын тулада 52 час хэрэгтэй байгаа.

Заводой түрүү слесарьнууд В. Михейкин, В. Павлюков, В. Ашихмин, Г. Кобелев гэгшэд энэ хүдэлмэрие богони саг соо хэхэбди гэжэ найдуулаа һэн. Тэдэнэр бүхы шадабари мэргэжэлээ гарган хүдэлмэрилжэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаа. Эдэ новаторнууд 9,5 час соо эдеэлхэ сүлөөгүйгөөр хүдэлмэрилжэ, тээрмын барабание дахяад хүдэлгэһэн байна. Слесарь нүхэр Кобелев барабанай эбдэрһэн шпилькэнүүдые түргөөр һугалха шэнэ арга зохёожо, энэ ехэ хүдэлмэрие иимэ богони саг соо дүүргэхэ арга олгоһон байна. Нүхэр Кобелев ямаршье ажалда хүдэлмэрилхэдөө халаанайнгаа нормые заатагүй үлүүлэн дүүргэдэг байха юм. Заводой коллективэй дунда иимэ түрүүшүүл улам олошорно.

Хүдэлмэришэд Ф. Кузнецов, А. Устюжин, А. Петров гэгшэд үндэр бүтээсэтэ ажалаараа олондо мэдээжэ болонхой. Тэдэнэр цемент үйлэдбэрилгэ дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, шэн зоригто ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Иигэжэ Каменскын цементшэд арадайнгаа ажахыда шухала хэрэгтэй барилгын энэ материал гаргахын түлөө шангаар тэмсэнэ

А. Ипатов.

Тракторна хүдэлмэриингөө түсэбые дүүргэбэ

Хонхолойн МТС-эй механизаторнууд Октябриин 40 жэлэй ойе угтуулан ажалай эрхим амжалта туйлана. Эндэхи механизаторчууд октябриин 10-да тракторна хүдэлмэриингөө түсэбые 101 процент дүүргээ. Мүнөө жэлдэ МТС-эй харьяата колхозуудта ороо һо тарияанай нилээдгүй ехэ ургаса абтаа. Түсэбэй ёһоор нэгэ гектарһаа 8,5 центнер ургаса абахын орондо 8,6 центнер ургаса хуряаһан байна.

Гэхэ зуура, олохон тракторна бригаданууд ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа, хүдэлмэриингөө түсэбые холо үлүүлэн дүүргэһэн юм. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ажалладаг 12-дохи тракторна бригадынхид (бригадирынь И. Брылев) условно трактор бүхэнөөр 500 гектар зөөлэн газар хахалхын орондо 537 гектар хахалжа, жэлэйнгээ түсэбые 113 процент дүүргэбэ. Илангаяа трактористнууд Л. Кравцов, Т. Калашников гэгшэд һайнаар ажаллаа юм. Тэдэнэр тус тустаа 1000—1000-гаад гектар зөөлэн хахалалга хэжэ, түсэбөө 200—200 процент дүүргэбэ.

Тэрэшэлэн 10, 11, 13-дахи тракторна бригаданууд һайн амжалта туйлаа. Мүнөө МТС-эй механизаторнууд солоомо һурилэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна.

Мухаршэбэр. **В. Ганус.**

Граждан дайнда хабаадагшын хөөрөөн

Түмэр замай Улан-Удын станциин клуб соо хүн зон олооро сугларанхай байба. Залуушуул, түмэр замай хүдэлмэрилэгшэд, наһажаал хүнүүд эндэ бии. Граждан дайнда хабаадагшадтай, түмэр замай үнинэй хүдэлмэрилэгшэдтэй тэдэнэр уулзахаяа эндэ сугларба.

Граждан дайнда хабаадаһан тухайгаа, деникинтэние, сагаан бандануудые бута сохилсоһон тухайгаа нүхэр Моркин сугларагшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрөө. Мүн 1921 ондо Донбассые һэргээн бодхооходо, совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ түмэр замда тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдые дабахада хабаадаһан тухайгаа хөөрэбэ.

Нүхэр Моркиной һүүлээр Улан-Удэ станциин паровозой депогой үнинэй хүдэлмэрилэгшэ Дмитрий Иванович Ягодин үгэ абаһан байна. Дмитрий Иванович 44 жэл соо түмэр замда ажаллаһан юм.

Улан-Удэ городой хүгжэн ургажа, тад ондоо болоһон тухай Дмитрий Иванович хөөрэбэ.

Паровозой депогой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Анна Семёнова үгэ хэлэхэдээ урданай большевигүүдтэ баяр хүргөө.

Һүүлээрнь уранһайханай кружок концерт табиһан байна.

М. Аюров.

Жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэбэ

Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Баянов, партийна организациин секретарь нүхэр Дамбаев) һү һааха жэлэйнгээ түсэбые октябриин 15-да дүүргэһэн байна. Иигэжэ тэдэнэр үнеэн бүриһөө һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Һаамхай үнеэн бүриһөө 1500 килограмм һаахын орондо 1511 килограмм һаагаа.

Мүн тус колхоз гүрэндэ һү тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргээ. Хамта дээрээ 83,5 мянган литр һү гүрэндэ тушааха, худалдаха түсэбэй орондо 99,3 мянган литр һүн тушаагдаба.

Мүнөө энэ колхозой һаалишад Агуу Октябриин хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, 4-дэхи квартал соо бүри ехэ һү һааха, гүрэндэ 20 мянган литр һү худалдаха социалистическэ уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Һаалишан Цырма Цыбенова, Аграфена Содномова ба бусад абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

Д. Дашиев.

Киногой хүдэлмэрилэгшэдэй амжалта

Профсоюзай олохон клубууд, улаан булангууд ажалшадта кино харуулха III-дахи кварталай түсэбые амжалтатайгаар дүүргэбэ. ПВЗ-гэй Культурын байшангай, шэлэй механизированнэ заводой киноустановконууд, ПВЗ-гэй 5-дахи участогай, Тимлюйскэ цементын заводой, Городок городой, мүн бусад клубууд кино харуулха түсэбөө 110—160 процент дүүргэбэ.

Киномеханигууд Бобровская (ПВЗ-гэй 5-дахи участогай клуб), Осипов (ПВЗ-гэй Культурын байшан), Генодман (Городок город), Николаев (механизированнэ шэлэй завод) ба бусад ехэ амжалта туйлаа.

В. Афанасьев.

«Эмниг морин» эзэн хоёр

«Эмниг моринннь» хурдан даа,
Эзэниинь гаһар доромн даа,
Тэгшэ харгынь сэбэр даа,
Тэргэнь хүнгэн зохид даа!

«Эмниг морин», гүйжэрхииш,
Эзэнээ энеэлгэн, баясуулан,
Хатар жороо табижархииш,
Харгы дээгүүр табаруулан.

А. СЕЛЬВЕРОВЭЙ фотоэтюд.
Ш. НИМБУЕВАЙ шүлэг.

ХИЛЫН СААНАҺАА

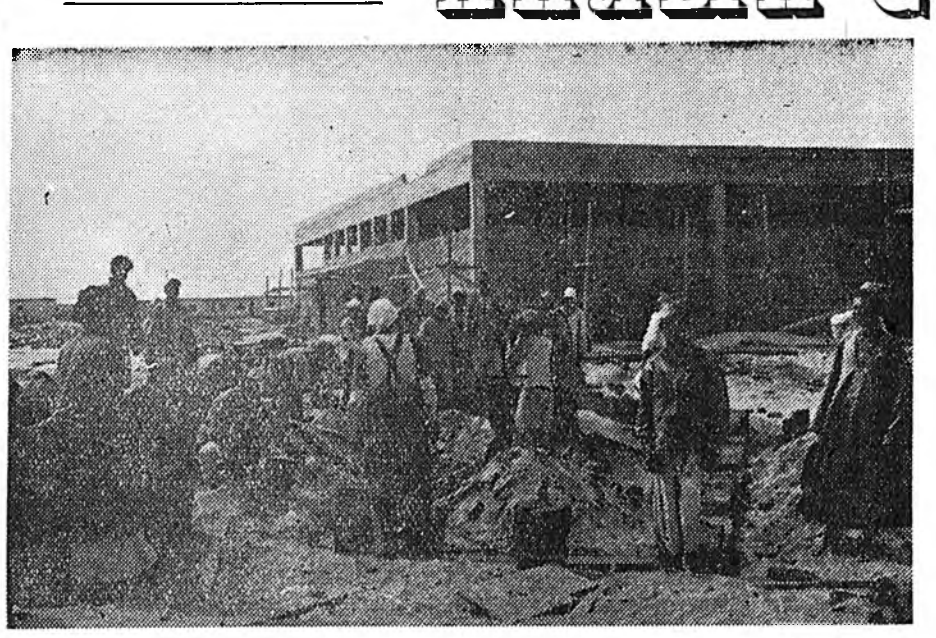

Египет. Ат-Тахрир гээшэ Египедэй эгээл һаяхан байгуулагдаһан провинцинь юм. Болбосон түхэлтэй тосхонууд сүл губида бии болоно. Шэнэ предприятинууд, культурно-ажаһуудалай эмхи зургаанууд баригдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилга хэгдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

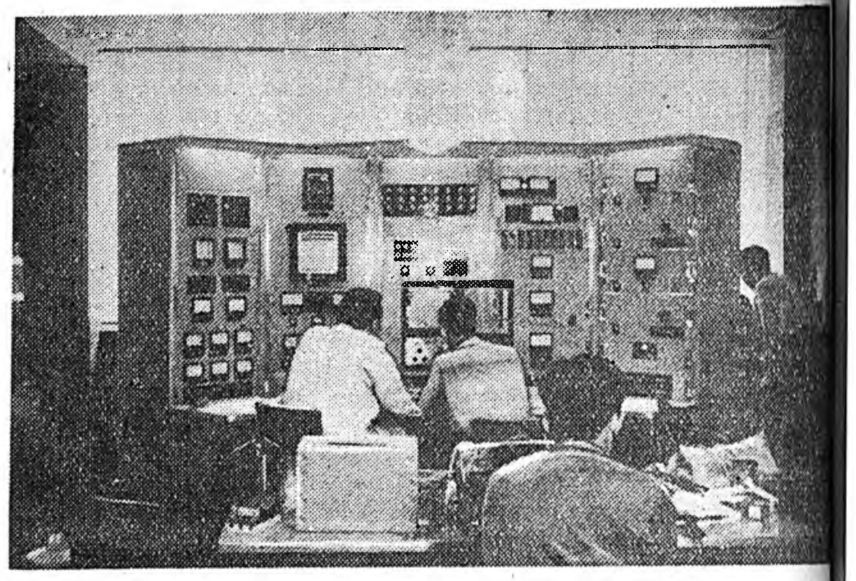

Япон. Токай гэжэ тосхондо (Ибараки префектура) атомна энергиин ш... шэнжэлэлгын институт байгуулагданхай юм. Һаяхан эндэ атомна реактор т... шалгагдажа эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: атомна реакторые ябуулдаг пультда.

ТАСС-эй фотохрони...

„Эгүүридэ мүнхэ хани барисаан"

ПЕКИН, октябриин 21. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай Хитадта айлшалһан тухай «Эгүүридэ мүнхэ хани барисаан» гэжэ ном хэблэгдэжэ гараба гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ.

Энэ оной апрель, майда Хитадта байха үедөө К. Е. Ворошиловай хэлэһэн үгэнүүд, Хитадай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй хүтэлбэрилэгшэд Мао Цзэ-дунай, Чжу Дэйн, Лю Шао-цин болон бусадай хэлэһэн амаршалгын үгэнүүд, «Жэньминьжибао» газетын түрүү бэшэгүүд энэ ном соо оруулагданхай.

Мүн Хитадай томо томо городуудта үргэн арад зонтой К. Е. Ворошиловай уулзаһан тухай мэдээсэлнүүд болон очеркнууд, олон фотографинууд ном соо суглуулагданхай юм.

„ТУ-104" Тиранада

ТИРАНА, октябриин 22. (ТАСС). Бушуу түргэн ябадалтай, хүн зониие шэрэдэг реактивна советскэ самолёт «ТУ-104» октябриин 22-то эгээ түрүүшынхеэ Тирана ерээ.

Сириин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын мэдүүлгэ

ДАМАСК, октябриин 21. (ТАСС). Гурбадахи гүрэнэй хабаадалгатайгаар Сири Турци хоёрой хоорондо хэлсээ хэхэдэ болохо гэһэн зүбшөөлөө Сириин правительство үгэбэ. Тингээд энэ асуудалые хаража үзэхын тулада Сириин делегаци Саудовска Арави ошохонь гэһэн зар тунхаг тараагдаһан байна. Сириин гадаадын хэрэгүүдэй министерство энэ тунхагай буруу байһыень тусхай мэдүүлгэ хэжэ элирүүлээ. Турциин зүгһөө хэгдэжэ байһан заналта тухай гомодолоо Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида Сири заатагүй зүбшэн хэлсүүлхэ гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Аргентинэдэ бүгэдэниитын забастовко эхилбэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 22. (ТАСС). Бүгэдэниитын забастовко 48 часай туршада хэхэ гэжэ октябриин 22-то Аргентинэдэ соносхогдобо. Ороной бүхы хүдэлмэришэдэй хахадынь шахуу болохо 2 миллион хүн забастовкодо хабаадалсана. Хүдэлмэришэдэй салин хүлһые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй, үдэр бүри хэрэглэгдэдэг эдеэ хоолой, эд бараанай үнэ сэнгые дээшэлүүлхэеэ болихо гэһэн эрилтэ тэдэнэр табина. Ороной түмэр зам хүдэлхэеэ болёо, автобусууд, трамвайнууд, метро зогсонхой, газетэнүүд гаранагүй.

Юумэнэй сэнгэй саг үргэлжэ дээшэлжэ, ажалша зоной ажабайдалай улам муудажа байһан дээрэһээ энэ забастовко эхилбэ гэжэ хэблэл мэдээсэнэ.

Забастовкодо һаад тойбо татаха гэжэ Аргентинын засагаархид аһан шадалаараа оролдоно. Тэдэнэр эзэдтэ билдагуушалан хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүдтэ һаалта хэһэн хүнүүдые тушааха гэһэн захиралта гаргаа. Хүдэлмэрилжэ байһан билдагуушадые солдадуud болон полициинхид сахин харана. Буэнос-Айресай үйлсэнүүдээр сэрэгэй патрульнууд ябана.

Францида правительство байгуулагдаагүй зандаа

ПАРИЖ, октябриин 22. (ТАСС). Социалистическэ партиин ударидагша Ги Молле правительство дахин байгуулжа туршахамни гээд мэдүүлбэ гэжэ Франс Пресс агентство мэдээсэнэ. Энээнэй урда тээ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, Буржес-Монуриин правительствын унаһанай һүүлээр Ги Молле шэнэ правительство байгуулха гээд буруутаһан байна.

Уильям Фостерой үбшэлһэн тухай

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 21. (ТАСС). Октябриин 16-да США-гэй компартиин түрүүлэгшэ Уильям З. Фостерой ууураг тархи руунь шуһаниинь түрин орожо, үрөөлэ баруун бэень хүдэлхэеэ болёо гэжэ США-гэй коммунистическэ партиин захиргаанай комитедэй мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Нүхэр Фостерой бэень мүнөө яһала һайн, тиигээд үдэр ерэхэ бүри һайжаржа байна гэжэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Баруун гарынь, мүн баруун хүлынь халта мүлтэ хүдэлдэг болоо, тиихэдэ Фостер дуу гаража шададаг болобо.

ФРГ-дэ канцлер һунгагдаба

БОНН, октябриин 22. (ТАСС). Октябриин 22-то Бонндо Бундестагай заседани боложо, тэрээн дээрэ Баруун Германиин канцлераар Конрад Аденауэр дахин һунгагдаа. Аденауэрые канцлер болгохо гэжэ 274 хүн дуугаа үгэһэн, 192 депутат тэрэниие канцлер болгуулхагүйн түлөө голосовалһан, тиихэдэ 9 депутат һаналаа бариһан байна.

ФРГ-гэй конституциин ёһоор, канцлер шэнэ правительство байгуулжа, тэрээниие удаадахи заседани дээрэ Бундестаг батална ёһотой. Һүүлээрнь Аденауэр Бундестагай үмэнэ правительствын саашадаа ямар политика ябуулха тухай мэдүүлгэ хэхэ ёһотой.

Дунда Зүүн зүгтэ США-гэй хэжэ байһан хорото ябуулга тухай Ливанай газетэ бэшэнэ

БЕЙРУТ, октябриин 22. (ТАСС). «Ад-Диар» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Америкын 40 мэргэжэлтэд Акаба гэжэ Иорданиин порт шадар ерэжэ, Америкын сэрэгэй база барих газар эндэ бэдэрбэ. База бариһанайнгаа түлөө Иорданида туһаламжа болгон 30 миллион доллар үгэхэбди гэжэ США үгээ үгөө. Мүн тэрэшэлэн Акаба портыешье Иордани США-да хүлһөөр үгэхэ һанаатайха гэжэ газетэ бэшэнэ.

Израилиин сэрэг һургуули хэбэ

ПАРИЖ, октябриин 22. (ТАСС). Израилиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бронетанкова корпус Израилиин нэгэ нютагта ехэ һургуули хэбэ гэжэ Франс Пресс агентствын корреспондент Иерусалимһаа мэдээсэнэ.

Францида, мүн Америкэдэ бүтээгдэһэн танкнууд энэ һургуулида ябалсаа.

Сириин хилэ дээрэ Турциин сэрэгэй сугларжа байһа... тухай Америкын агентство бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 20. (ТАСС). Сириин хилэ дээрэ Турциин сэрэг сугларжа байна гэжэ Стамбулһаа эльгээһэн мэдээсэл соогоо Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент бэшэнэ. «Амаргүй байдалда ороһон Сириин хилые зубшуулан Турциин олон ябаган сэрэг, хүсэтэ бронетанкова частьнууд окопонуудые малтажа, хураад байна гэжэ Стамбулһаа бусажа ерэһэн хүнүүд мэдүүлээ. Турциин баруун хилэ дээрэхи тооһотой харгыгаар аяншалга хэһэн хүнүүд эндэ үдэр һүнигүй сэрэгэй грузовигууд ябажал байна гэжэ мэдүүлээ.

Турциин сэрэг, мүн бронетанкова частьнуудынь газарһаашье, агаарһаашье харагдахаар бэшээр бэеэ нюугаа гэжэ нэгэ хүн мэдүүлбэ. Сэрэгэй ногоон формо үмдэһэн Америкын 30 шахуу офицер болон унтер-офицернүүдые эндэ ха... бди гэжэ ондоо хоёр хүн мэдү... гэжэ корреспондент мэдээсэнэ.

Залан шэглүүлэгдэдэг һо... даар зэбсэглэгдэһэн «Канбе...» гэжэ Америкын крейсер, мүн А...рикын зургаадахи флодой сэ... гурбан корабль октябриин ... Измирһээ эндэ ерээ гэжэ Ассо...эйтед Пресс агентствын корре...дентын нүгөө мэдээсэл соонь ...дэнэ. «Дүтын Зүүн зүгтэ байда... эгээл түгшүүрилтэ шанга бо... байхада» эдэ корабльнууд хүр... ерэбэ гэжэ корреспондент м... лээд, «эдэ бүгэдэ хуу түсэбэй ё... бэелүүлэгдэжэ байна» гэжэ Ам...кын далайн-сэрэгэй флодой ... офицер хэлээ юм гэжэ тэрэ т...лээ. Эдэ үгэнүүдээ тайлбарил... тэрэ арсаа.

Энэл даа, зэрлиг муухай капиталистическэ байдал

ПАРИЖ, октябриин 21. (ТАСС). Үтэлжэ үндэр наһа хүрэһэн, бэе муутай эхээ тэжээхын тулада нэгэ нюдээ худалдахаб гэһэн мэдүүлгэ Италида Кальяри городой шадар һуудаг 20 наһатай хүбүүн Р... Симбула хэблэлэй түлөөлэгш... хэбэ гэжэ Франс Пресс агентс... корреспондент мэдээсэнэ.

Чанкайшистнуудта хатуу харюу үгтэбэ

ПЕКИН, октябриин 21. (ТАСС). Октябриин 21-дэ эртэ үглөөгүүр чанкайшистнуудай 15 хүн хоёр катераар эрьедэ дүтэлэн ерэжэ, Хуанци (Зуцзянь провинци) гэжэ хахад аралда буухые һэдэһэн байна.

Чанкайшистнуудай катернуудай эрьедэ дүтэлхэдэнь, арадай-сүлөөрэлгын армиин частьнууд т... руу тон ехээр буудажа, чан...шиин нэгэ солдадые алаһан, г...ень шархатуулһан байна. Бэшэ... тэрьедэжэ арилаа. Хитадай ара... сүлөөрэлгын армиин частьнууд... дэнэй нэгэ катерыень, буу зэб...ень буляан абаа.

ОМАНДА СЭРЭГ ДАИН БОЛОҺООР

КАИР, октябриин 22. (ТАСС). Оманда сэрэг дайн үргэлжэлһөөр, Оманай ниислэл хото Назвын ойрохоно Англиин сэрэгэй болон Оманай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хоорондо шэрүүн шанга тулалдаан болобо гэжэ Каирта байдаг Оманай имамай ...лөөлэгшэ мэдээсэнэ. Энэ тулаа... хэдэн час үргэлжэлөө.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00563. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 570..